

Česká zemědělská univerzita v Praze

Provozně ekonomická fakulta

Katedra ekonomiky

Teze bakalářské práce

**Komparace českého a slovenského vinohradnictví
a vinařství**

Barbora Veselá

© 2015 ČZU v Praze

1. SOUHRN

Bakalářská práce se zabývá komparací vinohradnictví a vinařství v České a Slovenské republice. Cílem bakalářské práce je provést porovnání vývoje odvětví vinohradnictví a vinařství v České a Slovenské republice. Výsledkem této komparace bude zhodnocení stavu obou zemí na trhu s vínem. V teoretické části jsou uvedeny základní pojmy vinařství a vinohradnictví. Dále je zmíněn historický a kulturní vývoj v obou zemích a jsou porovnány vinařské oblasti a přírodní podmínky pro pěstování vína. Zmíněno je i rozdělení vín v České a Slovenské republice. Analytická část se zaměřuje na komparaci nejdůležitějších ukazatelů v odvětví vinařství a vinohradnictví. Byla komparována plocha vinic, produkce, spotřeba, struktura odrůd, odbytové ceny, vývoz a dovoz, bilance vývozu a dovozu. V poslední řadě byla porovnána finanční podpora od státu nebo z Evropské unie. V závěru práce jsou zhodnoceny výsledky komparace vinohradnictví a vinařství v České a Slovenské republice.

Klíčová slova: komparace, Česká republika, Slovenská republika, vinařství, vinohradnictví, produkce, spotřeba, trh

2. ÚVOD

V posledních letech se odvětví vinařství a vinohradnictví stalo jedním z diskutovaných témat. I přesto, že je Česká republika považována za největší konzumenty piva, víno si postupně získává větší počet příznivců. Zejména se navštěvují sommeliérské kurzy, speciální veletrhy, ochutnávky vín, výstavy, oslavy svátků vína a další jiné gastronomické zážitky, kde se páruje kvalitní víno s moderní gastronomií.

Česká a Slovenská republika jsou si země velmi blízké. Nachází se ve stejném podnebném pásmu, mají dostatek slunečního svitu a vhodnou půdu pro produkování skvělého vína, ale i přesto lze nalézt odlišnosti. Cílem této bakalářské práce je právě upozornit na tyto rozdíly, které budou následovně popisovány.

3. CÍL A METODIKA

Cíl práce

Hlavním cílem bakalářské práce je provést zhodnocení odvětví vinohradnictví a vinařství v České republice a dále provést komparaci se Slovenskou republikou. Komparace by měla ukázat postavení obou zemí na trhu s vínem.

Dílními cíli je provést zhodnocení a srovnání:

- produkce a jejího vývoje,
- spotřeby,
- struktury odrůd a jejich podíl na celkové produkci,
- odbytových cen a jejího vývoje,
- dovozu a vývozu,
- bilance dovozu a vývozu České a Slovenské republiky,
- dotačních prostředků.

Pomocí porovnání zemědělských ploch, struktury odrůd, produkce a spotřeby bude zjištěno jaký je potenciál vinic v obou zemích. Komparace dovozu a vývozu a jeho bilance ukáže, která země je schopna větší konkurence na světovém trhu.

Metodika

Bakalářská práce byla rozdělena do dvou základních částí. Teoretická východiska byly zpracovány na základě studia odborné literatury a věrohodných internetových materiálů. Většina informací a dat byla zpracována pomocí Výhledových a situačních zpráv z Ministerstva zemědělství České a Slovenské republiky. Dále byly použity internetové zdroje, které se zabývají danou tematikou. Práce zahrnuje všeobecné informace o vinařském průmyslu včetně platných právních norem. Výčet všech publikací byl uveden v seznamu zdrojů. Komparace byla provedena na základě grafů a tabulek. V praktické části byly porovnávány výsledky v časové řadě od roku cca 2008 až do roku 2013. Pro komparaci přírůstku určitých let v kapitole č. 7 a č. 10 byl použit bazický index. Následující výpočty v kapitole č. 7 a č. 9 byly porovnávány pomocí podílu ukazatelů vinohradnictví a vinařství na zemědělskou či obhospodařovanou půdu.

4. ZÁVĚR

V praktické části byly zpočátku porovnány plochy vinic. V České republice je cca 17 500 ha obhospodařovaných vinic, zatímco na Slovensku je v dnešní době k nalezení jen něco málo okolo 10 000 ha. I přesto, že Česká republika má více obhospodařovaných vinic, její podíl na celkové zemědělské ploše je jen 0,47%. Naopak Slovensko s nižší rozlohou obhospodařovaných vinic zaujímá z 0,58% podíl celkové zemědělské plochy.

Při komparaci produkce vína bylo zjištěno, že ročník 2010/2011 byl nejkritičtějším obdobím za posledních 6 let. Bylo to způsobeno špatnými klimatickými podmínkami, včetně krupobití, které zničilo značnou část produkce. V tomto roce bylo vyprodukováno v ČR 20,35 hl. na 1 obhospodařovaný ha, zatímco v SR bylo vyprodukováno 21,68 hl. na 1 obhospodařovaný ha. I když má Slovenská republika menší rozlohu vinic, je schopna vyprodukovat větší množství vína než Česká republika.

V kapitole o trhu s vínem byl porovnáván dovoz a vývoz, který nám dokazuje, že Česká a Slovenská republika není schopna konkurovat na světovém trhu. Do České republiky se každým rokem dováží méně, zatímco u Slovenské republiky je dovoz velmi kolísavý. Nejvíce se do obou zemí dováží z Itálie, Španělska či Maďarska. Cena vína je každým rokem dražší, proto se přiváží méně množství vína avšak za dražší cenu. Z hlediska vývozu vždy vedla Česká republika, ale v posledních 2 letech se dostala do popředí Slovenská republika, která vyváží více. Slovensko z 98% vyváží k nám, do České republiky. Od nás se vyváží na Slovensko 70% vína a zbytek se vyváží do Polska či Nizozemska. Jak bylo uvedeno u bilance vína, spotřebu v obou zemích není ani jedna země schopna uspokojit z vlastní produkce či ze zásob. Dovoz vína zajišťuje min. 50% nabídku vína na trzích v obou zemích. Jelikož je potřeba dovážet takové množství vína, znamená to, že ani jedna země není schopna pokrýt svou spotřebu, tudíž není schopna konkurovat na světovém trhu.

Potenciál České a Slovenské republiky je stoupající. I když celková plocha vinic klesá, obhospodařovaná plocha se každým rokem mírně zvětšuje a vinaři jsou schopni produkovat více vína na menší, ale kvalitně obstarané vinici. Dobří vinaři si uvědomili, že kvalita znamená více než kvantita. Vína z obou zemí se v posledních letech začala dostávat do povědomí světa řadou výher a ocenění na světově významných vinařských soutěžích. Díky tomuto se česká a slovenská vína dostanou na světový trh a tím se jejich vývoz a produkce zvýší.

5. ZDROJE

DVOŘÁK, Ivo. Česká asociace sommelierů: Atestace sommeliera. 2012.

KRATOCHVIL, František a [ilustrace Eva KLOUDOVÁ]. *1000 a 111 pojmů o víně, révě vinné a vinařství, aneb, Breviř enofila*. Vyd. 1. Mikulov: Moravín, svaz moravských vinařů, 2013. ISBN 978-802-6051-237.

PAVLOUŠEK, Pavel. *Pěstování révy vinné: moderní vinohradnictví*. Praha: Grada, c2011. ISBN 978-80-247-3314-2.

Slovenská vína: *o víně* [online]. 2014 [cit. 2014-06-23]. Dostupné z:

http://www.slovakwines.com/o_vine/rozdelenie/

ŠAJBIDOROVÁ, Ing. Viera. *Vinič hroznorodý, hroznové víno: Situační a výhledová správa*. 12/2014, 39 s.

Wine of Czech republic: Vína z Moravy a Čech. *Vinařský fond* [online]. 2014 [cit. 2015-02-25]. Dostupné z: <http://www.wineofczechrepublic.cz/>

ZAJÍCOVÁ, Ing. Pavla. *Situační a výhledová zpráva réva vinná a víno*. 2014, 84 s

Zákon č. 321/2004 Sb., o vinohradnictví a vinařství a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o vinohradnictví a vinařství). In: *Sbírka zákonů*. 2004.